

i te pakutanga mai o te rongo i roto i nga Niu pepa kua mate a Meiba Keepa.

E kore e taea te korero i konei nga mahi nunui katoa a taua tangata. I runga i tona aroha nui ki tona iwi Maori, hapainga nuitia ana ia hei rangatira ingoa nui, hei upoko whakahaere tikanga hei painga mote iwi. Ko te kupu a nga Niu pepa pakeha mona e penei ana:—"He tangata maia, he tangata piro pono ki ona hoa, he mahaki ki ona hoa riri." Ko ta ingoa o Meiba Keepa kua rangona nuitia e nga iwi e rua o enei mouhere, mo ana mahi maia me tana toa i nga wa o te pakanga. No tana kaumatua-tanga, ka mutu nei nga pakanga, ka tau nei te rangimarietanga ki te tangata, ka kimi ano ia i nga huarahi o te pai mo te taha Maori. Ko tona ingoa e rangona nuitia ana i roto i nga mahi katoa a te Whakakotahitanga. He nui hoki tana awhina i roto i nga ra kua pahure ake nei i nga tikanga katoa o to tatou Hahi.

No mua i kii ai e nga iwi e tae ana ki Whanganui ko Putiki te pou o te whakapono. Ahakoa i runga i nga pakanga i nga raruraru i taka atu te whakapono, no roto i enei tau kua pahure ake nei kua rite ano taua kupu mo Putiki, ko te pou ano tenei o te whakapono. Na te aha? Na te nui o te manaaki a taua kaumatua i nga tikanga o te whakapono. He nui hoki nga manaakitanga a te Atua i taua kaumatua, me tana kainga, me tana iwi.

He Rangatira tenei i kaha rawa ki te turaki i nga wai whakahaurangi katoa. I roto i enei tau maha kua pahure ake nei kaore rawa te waipiro e tata mai ki a ia, ki te marae ranei o tona kainga. E ki ana nga Niu pepa pakeha ahakoa i tae ki te 1,500 nga Maori i huihui atu ki te tangihanga, kore rawa i kitea te haurangi ki reira tutu ai.

Titiro e te iwi ki tenei mahi. Kua waiho tenei ahuatanga o te tangihanga hei whakamiharotanga ma nga mano tangata i tae atu ki Putiki. He mea whakahouhou rawa ki te rangatira pakeha te inu waipiro i nga tangihanga. E nga rangatira Maori titiro atu ki a ratou hei tanira mo nga tikanga e rite ana mo te rangatira.

I te nehunga i a Meiba Keepa e kii ana i tata ki te 11,000 nga tangata i tae atu ki te urupa ki te kawae atu i to ratou aroha.

Heoi, haere ra e koro e, haere, haere. Ahakoa kua ngaro atu koe i a matou, ko o mahi tenei te haere nei, ko o kupu tenei te maharatia iho nei. Haere. Haere. Ka po i ngaro atu koe i runga i nga mahi kino a tenei ao, ka mamae tonu ai te ngakau mou;

ko tenei, he tangata whakapono, he pononga na te Ariki, kua tae atu koe ki te ao mara na ko matou ia i whakareera iho ki te ao pouri. Ko o purapura i tou ai, tenei, ka whai hua i muri i a koe. Ka tika moou nga kupu a Paora. "Ahakoa mate ia, e korero ana ano ia" (Hiperu 11, 4).

"TE PUKAPUKA A MOMONA."

(Na te Kerehi i tuku mai.)

Nohea mai taua pukapuka? Tenei te utu atu mo tenei patai—korerotia iho, ka mohio koe, he tito katoa taua mea, he nukarau na te tangata.

Ko Hohepa Mete e ki ana he mea kite nana tenei pukapuka i roto i te whenua he mea tohutuhu mai na tetahi anahera kia ia i te 22 o nga ra o Hepetema 1823—Na, no te 22 o nga ra o Hepetema ano 1827, ara e wha tau ki muri, e ki ana ia ka homai te pukapuka ra e te Anahera ki tona ringa tonu.

Otiia tenei ke te kupu pono mo te mahi a Hohepa Mete—I te tau 1809 ka noho te tangata ra a Horomona Paurini he mimita ki Harema Hou, Ohio, Amerika, he tangata matuu taua, tangata Whakaaro ana te tangata ra me tuhituhi e ia tetahi pukapuka korero tara—me ki e ia nga iwi Maori o Amerika ko nga iwi kotahi tekau o Iharaia kua marara e e ngaro nei. Ka tuhi tuhi te tangata ra i tana pukapuka, e toru tau e mahi ana, a ka oti, huaina iho e ia te ingoa "Ko te Tuhiuhi i kitea." Tokorua nga tino tangata i roto i taua korero tara, ko Momona raua ko tana tuuriti ko Moroni I te tau 1812 ka tukua e Horomona Paurini tana korero tara ki a Te Patehona kia taia ki te perehi, otihi kihai ano i oti moa ka mate a Horomona Paurini—nuri iho ka mate ko Te Patehona. I konei, ka riro te tuhiuhi ra i te kai-mahi a Te Patehona ko Hirini Rikitoria te ingoa, na, nukarautia ake e tenei tangata raua ko Hohepa Mete, he mea kite taua pukapuka i roto i te whenua. Na, ma nga kapu tonu a te wahine, me nga whanaunga, me nga hoa o Horomona Paurini e whakaatu mai te mahi tito rawa a Hohepa Mete raua ko Hirini Rikitoria.

Ina te kupu a Houini Paurini teina o Horomona Paurini he mea oati nana—Kua korerotia e au Te Pukapuka a Momona, whano rite katoa nga korero me nga ingoa o roto ki era i roto i te pukapuka korero tara a taku tuakana, ki taku titiro iho ra, ki te pukapuka a Momona ko te pukapuka tonu a taku tuakana a Horomona Paurini ko nga